

OBJAŚNIENIA DO BUDŻETU GMINY NA 2025 ROK

Budżet gminy opracowano na zasadach określonych w ustawie o samorządzie gminnym, finansach publicznych oraz innych ustaw.

Dochody budżetowe

Budżet określa źródła dochodów własnych, subwencji, dotacji i pozyskanych środków oraz kierunki wydatkowania na zadania bieżące własne i zlecone oraz inwestycyjne.

Dochody gminy ogółem na 2025 rok oszacowano na kwotę **44 569 896,79 zł, w tym**

- **dochody bieżące w wysokości 38 200 648,81 zł**
- **dochody majątkowe w wysokości 6 369 247,98 zł.**

W tabeli poniżej przedstawiono planowane dochody gminy Dźwierzuty w podziale na dochody własne, dotacje, subwencje i rezerwy oraz dotacje na wydatki bieżące realizowane ze środków unijnych i dochody majątkowe :

Struktura dochodów gminy Dźwierzuty	Kwota w zł	wskaźnik udziału do dochodów ogółem	wskaźnik udziału do dochodów bieżących
dochody własne	22 117 382,88	49,62	57,90
dotacje na zadania zlecone i własne	6 503 559,91	14,59	17,02
subwencje i rezerwa	9 531 066,02	21,38	24,95
dotacje na zadania bieżące z budżetu UE	48 640,00	0,11	0,13
dochody majątkowe	6 369 247,98	14,29	-
Razem dochody gminy	44 569 896,79	100,00	-

1. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące i zadania własne gminy wynoszą 6 503 559,91 zł i stanowią 14,59 % planowanych ogółem dochodów i 17,02 % dochodów bieżących.
2. Subwencja ogólna i rezerwa łącznie w kwocie 9 531 066,02 zł, stanowi 21,38 % planowanych dochodów i 24,95 % dochodów bieżących.
3. Dotacje na zadania bieżące realizowane z udziałem środków o których mowa w art. 5 ust.1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych wynoszą 48 640,00 zł i stanowią 0,11% dochodów ogółem i 0,13% dochodów bieżących gminy.
4. Dochody własne, na które składają się podatki i opłaty, udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa, dochody z majątku gminy oraz pozostałe dochody bieżące zaplanowano na kwotę – 22 117 382,88 zł, co stanowi 49,62 % ogółem planowanych dochodów i 57,90 % dochodów bieżących.

5. Przewidywane dochody majątkowe, wynoszą 6 369 247,98 zł, stanowią 14,29 % planowanych dochodów ogółem.

Poszczególne źródła dochodów według podziałek klasyfikacji budżetowej określa załącznik Nr 1 do uchwały w sprawie uchwalenia budżetu gminy Dźwierzuty na 2025 r.

W tabeli poniżej przedstawiono strukturę planowanych na 2025 r. dochodów bieżących gminy Dźwierzuty :

Struktura dochodów bieżących gminy Dźwierzuty	Kwota w zł	wskaźnik udziału do dochodów bieżących
udziały w podatkach PIT i CIT	11 705 539,98	30,64
podatki i opłaty	9 575 752,90	25,07
subwencja i rezerwy	9 531 066,02	24,95
dotacje z budżetu państwa	6 503 559,91	17,02
inne źródła	884 730,00	2,32
Razem dochody bieżące	38 200 648,81	100,00

Kalkulację dochodów własnych z tytułu podatków lokalnych przyjęto na podstawie przewidywanego ich wykonania za 2025 rok z uwzględnieniem projektów uchwał Rady Gminy o podatkach i opłatach lokalnych na 2025 r.

W tabeli poniżej przedstawiono łączne planowane wpływy z podatku od nieruchomości, podatku rolnego, podatku leśnego i od środków transportu od osób fizycznych, od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych:

§	Wpływy z podatku od nieruchomości, podatku rolnego, podatku leśnego i od środków transportu	Kwota w zł	wskaźnik udziału do dochodu z tych podatków
0310	Podatek od nieruchomości	4 433 358,00	66,7
0320	Podatek rolny	1 817 256,00	27,4
0330	Podatek leśny	350 974,00	5,3
0340	Podatek od środków transportowych	41 748,00	0,6
Razem wpływy z podatków lokalnych		6 643 336,00	100,00

Planując wysokość dochodów własnych z tytułu podatku rolnego, jako podstawę naliczenia podatku, przyjęto stawkę 78,00 zł za 1q żyta i skalkulowano je na kwotę 1 817 256,00 zł. Przy kalkulacji uwzględniono ulgi ustawowe oraz prognozowane wykonanie na koniec 2025 roku.

Kalkulowane wpływy z podatku od nieruchomości przewiduje się w kwocie 4 433 358,00 zł. Opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podlegają budynki mieszkalne,

gospodarcze, garaże, grunty i budowle. Każdy rodzaj nieruchomości opodatkowany jest inną stawką.

Do kalkulacji podatku od nieruchomości zostały przyjęte stawki wynikające z projektu uchwały w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości na 2025 r., biorąc pod uwagę przewidywane wykonanie.

Wpływy z podatku leśnego przewiduje się na poziomie niższym niż w 2024 r. Do kalkulacji podatku przyjęto cenę drewna 277,35 zł za metr, poprzednia cena drewna wynosiła 327,43 zł. Podstawa wyliczenia stawki podatku leśnego wynosi :

$$277,35 \text{ zł} \times 22\% \text{ ceny metra drewna} = 61,017 \text{ zł.}$$

Kwotę podatku leśnego przyjęto na podstawie wyliczeń szacunkowych w wysokości 350 974,00 zł, za 2024 r. była to kwota 415 751,00 zł.

Wpływy z podatku od środków transportu stanowią niewielki wpływ na dochody gminy, oszacowano je na kwotę 41 748,00 zł, są one większe od planowanych dochodów na 2024 r., wówczas była to kwota 22 164,00 zł.

Dochody z tytułu wpływów z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, o których mowa w art. 6r ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (j.t. Dz.U. z 2024 r., poz. 399) oszacowano na kwotę 1 969 742,90 zł. Dochody te, zwiększone o przewidywane koszty egzekucyjne, odsetki od nieterminowych płatności i opłatę prolongacyjną, stanowią łącznie kwotę 1 992 916,90 zł.

Zgodnie z intencją ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, wpływy z opłat za odpady powinny rekompensować ponoszone przez gminę koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Na 2025 r. skalkulowano je na kwotę 1 992 916,90 zł, obejmuje one koszty zagospodarowania odpadów komunalnych, ich transportu oraz obsługi administracyjnej systemu.

Z pozostałych podatków i opłat przewiduje się wpływy na poziomie zbliżonym do 2024 roku.

W związku ze zmianą ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego uchwalonej przez Sejm RP w dniu 1 października 2024 r. i przyjętych w niej rozwiązaniach i ustaleniach, w znacznym stopniu zmienił się układ planowanych dochodów gminy Dźwierzuty, przekazywanych z budżetu państwa w formie udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych i udziału w podatku dochodów od osób prawnych oraz z tytułu subwencji.

Planowana kwota dochodów z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i od osób prawnych oraz subwencji została przekazana przez Ministra Finansów w piśmie z dnia 14 października 2024 r.

Planowane dochody gminy z tytułu udziału w podatkach dochodowych na 2025 r. kształtują się następująco:

- od osób fizycznych 11 704 130,80 zł, na 2024 r. wynosiły 2 872 331,00 zł, są większe o kwotę 8 831 799,80 zł,
- od osób prawnych 1 409,18 zł, w ubiegłym roku plan wynosił 19 435,00 zł.

W ww. piśmie Ministerstwo Finansów wskazało, że dochody z tytułu udziałów dla gmin obliczone zostały jako procent od dochodów podatników z terenu danej jednostki samorządu terytorialnego. Wysokość udziału w podatku PIT dla gmin została określona na poziomie 7,0% dochodów podatników podatku PIT zamieszkałych na obszarze danej gminy, a wysokość udziału w CIT dla gmin wynosi 1,6% dochodów podatników podatku CIT posiadających siedzibę na obszarze danej jednostki samorządu terytorialnego.

Zgodnie z załączoną kalkulacją do ww. pisma Ministra Finansów, za podstawę naliczenia dochodów z tytułu udziałów w PIT dla gminy Dźwierzuty, przyjęto dochody podatników podatku dochodowego od osób fizycznych zamieszkałych na obszarze naszej gminy za rok 2022 w wysokości 121 956 140,44 zł i zwiększono je o wskaźnik waloryzacji 1,371. Dochody po zwaloryzowaniu wyniosły 167 201 868,55 zł, które po przemnożeniu przez wskaźnik udziału dla gminy wynoszący 7%, stanowią planowane dochody na 2025 r. dla gminy z tytułu udziału w PIT w wysokości **11 704 130,80 zł**.

Do kalkulacji dochodów gminy z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych, przyjęto dochody podatników podatku dochodowego od osób prawnych mających siedzibę na obszarze naszej gminy za rok 2022 w wysokości 68 011,00 zł, zwaloryzowano je o wskaźnik 1,295. Dochody po waloryzacji 88 074,00 zł przeliczono wskaźnikiem dla gmin 1,6 % i uzyskano kwotę planowanych dochodów **1 409,18 zł** dla gminy Dźwierzuty.

Z tytułu subwencji ogólnej na 2025 r. dla gminy Dźwierzuty zostały zaplanowane dochody w wysokości **8 820 530,69 zł**, na 2024r. była to kwota w wysokości 13 143 777,00 zł, a więc na 2025 r. jest mniejsza o 4 323 246,31 zł.

Stosownie do treści pisma Ministra Finansów, elementem kalkulacji służącej ustaleniu dochodów z tytułu subwencji są potrzeby finansowe, stanowią one sumę potrzeb: wyrównawczych, oświatowych, rozwojowych, ekologicznych i uzupełniających.

Zgodnie z załączoną kalkulacją, potrzeby finansowe dla Gminy Dźwierzuty zostały wyliczone w następujących kwotach:

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota w zł
1	Potrzeby wyrównawcze	5 842 499,00
2	Potrzeby oświatowe	9 562 077,00
3	Potrzeby rozwojowe	818 861,82
4	Potrzeby ekologiczne	758 560,86
5	Potrzeby uzupełniające	167 570,00
Razem		17 149 568,68
Korekta z tytułu zamożności		0,00

Różnica pomiędzy PIT i CIT według starej i nowej ustawy o dochodach, stanowiąca podstawę pomniejszenia potrzeb finansowych	8 329 037,99
Należne dochody gminy z tytułu subwencji ogólnej	8 820 530,69

Potrzeby wyrównawcze są ustalane dla gminy, w której indywidualny wskaźnik zamożności jest równy określonej w ustawie procentowej wartości wskaźnika zamożności ustalonego odpowiednio dla gmin, bądź niższy od tej wartości.

Potrzeby oświatowe są ustalane analogicznie jak poprzednia część oświatowa subwencji ogólnej, czyli w oparciu o dane zgromadzone w bazie danych systemu informacji oświatowej (SIO), według stanu na dzień 15 maja 2024 r. i wyliczeń dokonanych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

Potrzeby rozwojowe gmin ustala się w wysokości odpowiadającej 23% kwoty wydatków majątkowych gmin pomniejszonych o równowartość wykonanych dochodów majątkowych z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje. Potrzeby rozwojowe dzieli się na dwie części :

- 1) podstawowa potrzeba rozwojowa – stanowi 60% potrzeb rozwojowych
- 2) inwestycyjna potrzeba rozwojowa - stanowi 40% potrzeb rozwojowych

Szczegóły sposobu wyliczenia potrzeb zawiera nowa ustawa o dochodach (art. 28).

W celu obliczenia na rok 2025 potrzeb rozwojowych, przyjmuje się dane o dochodach i wydatkach za lata 2021-2023 wykazane przez gminę w sprawozdaniach budżetowych.

Potrzeby ekologiczne ustala się dla gminy, na terenie której znajdują się obszary o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronione, typu parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronione, obszary Natura 2000, itp.

Do wyliczenia potrzeb na 2025 r., bierze się pod uwagę powierzchnię przeliczeniową obszarów prawnie chronionych na terenie gminy według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. i stawkę bazową za 1 ha wynosząca dla gmin 310 zł.

Potrzeby uzupełniające liczone są w oparciu o dochody gminy liczonej według starej i nowej ustawy o dochodach. W przypadku gdy dochody gminy, ustalone na 2025 zgodnie z nową ustawą obliczone w sposób określony w art. 85 nowej ustawy są niższe niż 104% dochodów gminy obliczonych zgodnie z poprzednią ustawą, kwota potrzeb tej gminy podlega zwiększeniu o wysokość różnicy pomiędzy tymi dochodami.

W 2025 roku subwencję ogólną będą otrzymywały gminy, dla których kwota zwiększenia dochodów podatkowych będzie niższa od kwoty potrzeb finansowych.

Kwota zwiększenia dochodów podatkowych to kwota kalkulacyjna, która stanowi różnicę między łączną kwotą dochodu danej gminy z tytułu udziału w podatku PIT oraz podatku CIT, ustaloną na rok 2025 na podstawie art. 11 i art. 12 nowej ustawy, a łączną kwotą jej dochodów z tych tytułów ustaloną na rok 2025 zgodnie z art. 9 i art. 9a ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (poprzedniej ustawy).

MF zaznaczyło, że dochody należne z tytułu subwencji ogólnej, podlegające przekazaniu gminie, są ustalone z uwzględnieniem korekty z tytułu zamożności. Na 2025 r. dla gminy Dźwierzuty nie została ustalona powyższa wielkość.

Zgodnie z informacją zawartą w piśmie MF w 2025 r., samorzady otrzymają z **rezerwy**, o której mowa w art. 89 nowej ustawy, środki w wysokości zapewniającej im osiągnięcie nadwyżki dochodów, ustalonych zgodnie z ustawą na rok 2025, obliczonych bez pomniejszenia o kwotę odpowiadającą wysokości części inwestycyjnej potrzeb rozwojowych, ponad jej łączne dochody na rok 2025, o których mowa w art. 85 ust. 4, obliczone wraz z korektami, o których mowa w art. 9c ustawy z 2003 r. oraz pełną kwotą części rozwojowej subwencji ogólnej.

W związku z powyższym dla gminy Dźwierzuty została naliczona rezerwa w wysokości **710 535,33 zł**, którą uwzględniono w planie dochodów na 2025 r.

Dotacje celowe na realizację zadań zleconych gminie, przyjęto na podstawie informacji Wojewody Warmińsko - Mazurskiego w Olsztynie oraz w części dotyczącej spraw wyborczych, na podstawie informacji Szefa Krajowego Biura Wyborczego Delegatury w Olsztynie. Wykazano je w załączniku Nr 5 do uchwały.

Zaplanowane kwoty dotacji na zadania zlecone stanowią łącznie 5 570 810,91 zł (w ubiegłym roku była to kwota 5 372 087,00 zł) i są przeznaczone na :

– administrację publiczną	71 816,91 zł
w tym:	
– na obsługę administracyjną obywateli (USC)	66 000,00 zł
– na ewidencję działalności gospodarczej	2 316,91 zł
– na sprawy bezpieczeństwa narodowego	3 500,00 zł
– prowadzenie i aktualizację rejestru wyborców	1 300,00 zł
– czynności GOPS-u - koszty wydawania decyzji administracyjnych (w ramach świadczeń opieki zdrowotnej)	332,00 zł
– na ośrodki wsparcia - Środowiskowy Dom Samopomocy	1 757 400,00 zł
– świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego	3 637 648,00 zł
– opłacenie i refundację składek zdrowotnych za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne	102 314,00 zł

Zgodnie z informacją Wojewody, dotacje z budżetu państwa na zadania własne gminy, planowane są w kwocie 932 749,00 zł, z przeznaczeniem na wsparcie finansowe zadań realizowanych przez gminę w ramach pomocy społecznej.

Dochody majątkowe prognozowane na kwotę 6 369 247,98 zł obejmują m.in. dochody z majątku gminy - z tytułu sprzedaży nieruchomości, które szacuje się na kwotę 250 000,00 zł, ustaloną w oparciu o możliwości zbycia nieruchomości gminnych w 2025 r. oraz opłaty z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w wysokości 2 300,00 zł.

Pozostałe dochody majątkowe oszacowano z następujących źródeł:

- 1) z programu Polski Ład w kwocie 4.834.037,00 zł - Polski Ład Edycja 6/PGR/2023/1928/PolskiŁad zadanie pn.: "Przebudowa Stacji Uzdatniania Wody w Dźwierzutach na dz. nr 693/2 wraz z budową studni głębinowej do SUW Dźwierzuty";
- 2) z programu Polski Ład w kwocie 1.000.000,00 zł - Polski Ład Edycja 8/2023/2776 Przedsięwzięcie pn.: "Poprawa warunków bytowych mieszkańców gminy Dźwierzuty poprzez budowę oraz przebudowę dróg gminnych, obejmującego inwestycje, w części obejmującej wykonanie: Przebudowy fragmentu drogi gminnej wraz z budową chodnika w m. Grądy dz. nr 39, 40/19 oraz Przebudowy drogi wewnętrznej w m. Małszewko dz. nr 11, 19, 20, 39, 426"; (łącznie dofinansowanie w latach 2024-2025, tzw. promesa inwestycyjna 2.000.000,00 zł, zgodnie z wnioskiem udział własny gminy - 5,03%);
- 3) planowane dofinansowanie w kwocie 132.910,98 zł z Funduszy Europejskich na Rozwój Cyfrowy 2021-2027, Priorytet II: Zaawansowane usługi cyfrowe, Działanie 2.2

Wzmocnienie krajowego systemu cyberbezpieczeństwa, Konkurs grantowy "Cyberbezpieczny Samorząd" oraz ze środków budżetu państwa;

- 4) planowane dofinansowanie w kwocie 150.000,00 zł w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Brama Mazurskiej Krainy" interwencja I.13.1 Leader/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność projekt: "Budowa placu zabaw przy Przedszkolu w Orzynach".

Wydatki budżetowe

Wydatki ogółem zaplanowano w budżecie gminy na kwotę **46 417 236,89 zł**, z tego:

- na wydatki bieżące 36 614 400,63 zł, tj. 78,88 % ogółem wydatków,
- na wydatki majątkowe 9 802 836,26 zł, tj. 21,12 % ogółem wydatków.

Przy kalkulacji wydatków budżetowych rozpatrzone zostały materiały kalkulacyjne i wnioski dotyczące wydatków bieżących i inwestycyjnych.

Rozważono możliwość sfinansowania najpilniejszych zadań rzeczowych wynikających ze społecznych potrzeb.

Główne kierunki wydatków w układzie działów, rozdziałów i paragrafów przedstawia załącznik Nr 2 do uchwały w sprawie uchwalenia budżetu gminy Dźwierzuty na 2025 r.

Z wydatków bieżących przeznaczono na:

1) wydatki jednostek budżetowych	27 499 650,04 zł,
w tym:	
a. wynagrodzenia i składki od nich naliczone	17 602 245,22 zł,
b. wydatki związane z realizacją zadań statutowych	9 897 404,82 zł,
2) dotacje na zadania bieżące	2 698 822,41 zł,
3) świadczenia na rzecz osób fizycznych	5 513 171,33 zł,
4) wydatki bieżące na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust.1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych	226 756,85 zł,
5) obsługę długu	676 000,00 zł,
6) na rezerwy	139 900,00 zł
w tym :	
– na rezerwę ogólną	46 400,00 zł
– na rezerwę celową	93 500,00 zł,
z przeznaczeniem na zarządzanie kryzysowe.	

Na wydatki majątkowe Gminy Dźwierzuty przeznacza się kwotę w wysokości 9 802 836,26 zł. W ramach tej kwoty na inwestycje i zakupy inwestycyjne planuje się przeznaczyć 9 352 836,26 zł, w tym:

na zadania inwestycyjne finansowane ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w kwocie 172 539,34 zł, zgodnie z załącznikiem Nr 9,

na inwestycje finansowane ze środków z Rządowego Funduszu Polski Ład 5 834 037,00 zł, zgodnie z załącznikiem Nr 10,

na kontynuację zadań z uzupełnienia subwencji na zadania wod. kan. – 361 145,13 zł.

Zadania inwestycyjne przewidziane do realizacji w 2025 r. zawarte są w załączniku nr 3.

Załącznik nr 4 do uchwały budżetu gminy zawiera wyszczególnienie projektów realizowanych ze środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności oraz pozostałych środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.

Plan wydatków Gminy Dźwierzuty na 2025 r. uwzględnia także realizację zadań zleconych gminie i zadań własnych, z udziałem planowanych dotacji oraz środków własnych gminy. Dotyczy to opieki społecznej i administracji rządowej. Wydatki na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych odrębnymi ustawami w 2025 r. wykazano w załączniku nr 5.

W załączniku Nr 6 zawarto wydatki majątkowe w kwocie 450 000,00 zł, planowane do przekazania w 2025 r. w ramach pomocy finansowej dla Powiatu Szczycieńskiego na zadanie inwestycyjne pn. " Przebudowa drogi powiatowej nr 1649N dr. Rutkowo-Kałęczyn -Jabłonka - dr. woj. Nr 600 od km 6+002 do km 10+200", położonej na terenie gminy Dźwierzuty".

W budżecie na 2025 r. nie planuje się wydatków na fundusz sołecki. Rada Gminy Dźwierzuty uchwałą Nr LXVII/515/24 z dnia 19 marca 2024 r. nie wyraziła zgody na wyodrębnienie w budżecie Gminy Dźwierzuty na 2025 rok środków stanowiących fundusz sołecki.

Pokaźnym zadaniem gminy jest finansowanie szkół. W budżecie gminy zaplanowano wydatki w Dziale 801 „Oświata” w kwocie 15 633 752, 46 zł, stanowią one 33,68% ogółu wydatków gminy na 2025 r., w tym wydatki bieżące zaplanowane na 2025 r. w kwocie 15 218 502 ,46 zł, stanowią 41,56% ogółem wydatków bieżących gminy. Z analizy wydatków planowanych na 2024 r., wynika że w 2025 r. nastąpił ich znaczny wzrost.

W tabeli poniżej przedstawiono analizę wydatków planowanych do poniesienia w 2025 r. i zaplanowanych na 2024 r. na Oświatę :

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota w zł w 2024 r.	Kwota w zł w 2025 r.	wskaźnik wzrostu wydatków rok do roku	wskaźnik udziału wydatków 2025 r.
I.	Ogółem wydatki w Dziale "Oświata" (Dz. 801), w tym:	13 825 193,74	15 633 752,46	13,08	33,68
II.	Wydatki majątkowe (<i>modernizacja podłóg ZSP Dźwierzuty i budowa placu zabaw Orzyny</i>)	1 845 912,04	415 250,00	-	-
III.	Wydatki bieżące, w tym :	11 979 281,70	15 218 502,46	27,04	41,56
1	<i>wydatki na wynagrodzenia i pochodne</i>	8 306 515,40	10 341 803,49	24,50	67,96
2	<i>dotacje podmiotowe na prowadzenie szkoły w Kałęczynie</i>	1 099 564,84	1 528 915,72	39,05	10,05
3	<i>wydatki na uczniów wymagających stosowanie specjalnej organizacji nauki i metod pracy w szkołach i przedszkolach</i>	717 104,42	1 107 131,77	54,39	7,27
4	<i>wydatki na doszkalcenie i doskonalenie nauczycieli</i>	40 655,39	52 250,73	28,52	0,34
5	<i>wydatki w ramach projektów z udziałem środków UE</i>	0,00	117 286,85	-	0,77
6	<i>wydatki na dowożenie uczniów do szkół</i>	622 700,00	663 300,00	6,52	4,36
7	<i>wydatki na utrzymanie stołówki szkolnej</i>	26 010,00	66 860,00	157,05	0,44
8	<i>pozostałe wydatki bieżące na utrzymanie szkół, świadczenia pracownicze i inne</i>	1 166 731,65	1 340 953,90	14,93	8,81

Planowane wydatki na 2025 r. w Dziale 801 „Oświata” wzrosły rok do roku o 1 808 558,72 zł tj. o 13,08%. Natomiast wydatki bieżące na oświatę zaplanowane na 2025 r. w wzrosły w stosunku do 2024 r. o kwotę 3 239 220,76 zł, tj. o 27,04%.

Wśród wydatków bieżących znaczny wzrost wydatków, tj. o 39,05% zaobserwowano na dotację dla Stowarzyszenia na prowadzenie szkoły podstawowej wraz z oddziałem przedszkolnym w Kałęczynie. Planowane dotacje wyliczane są w części na bazie danych historycznych (na uczniów klas I-VIII), biorąc pod uwagę subwencję według metryki na 2024 r. i wydatki oświatowe wykonane za 2023 r., a następnie w trakcie roku podlegają aktualizacji, zgodnie z ustawą o finansowaniu zadań oświatowych.

Wydatki na uczniów wymagających stosowanie specjalnej organizacji nauki i metod pracy w szkołach i przedszkolach, planuje się że wzrosną o 54,39%, są wstępnie wyliczane na podstawie liczby uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego i metryki subwencji na 2024 r., a następnie aktualizowane na podstawie nowej metryki.

Dofinansowanie oświaty ze strony budżetu państwa, zgodnie z założeniami do nowej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, będzie odbywało się na dotychczasowych zasadach, w ramach kalkulacji potrzeb finansowych gminy, środki będą przekazywane w

części w formie subwencji, a w części w kwocie udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych.

W ramach wydatków majątkowych na Oświatę w 2025 r. planuje się kwotę 415 250,00 zł, z przeznaczeniem na modernizację podłóg w SZP w Dźwierzutach oraz budowę placu zabaw w Orzynach.

Obsługa administracyjno - księgowa oświaty prowadzona jest w Urzędzie Gminy w Dźwierzutach w ramach wspólnej obsługi finansowej. Koszty z tego tytułu ponoszone są w dziale „Administracja publiczna”.

Gmina nie posiada rachunku dochodów jednostek, o których mowa w art. 223 ust. 1, oraz wydatków nimi finansowanych.

Planowane w budżecie gminy dotacje na zadania bieżące realizowane przez podmioty należące i nienależące do sektora finansów publicznych w 2025 r. (załącznik nr 8), stanowią kwotę **2 698 822,41 zł** i obejmują :

1. dotacje dla samorządowych instytucji kultury w łącznej kwocie 1 075 906,69 zł, w tym dla:
  - a) Gminnego Ośrodka Kultury w Dźwierzutach 795 001,47 zł
  - b) Gminnej Biblioteki Publicznej w Dźwierzutach 280 905,22 zł
2. dotacje dla stowarzyszenia prowadzącego publiczną szkołę podstawową wraz z oddziałem przedszkolnym w łącznej kwocie 1 528 915,72 zł, w tym :
  - a) na uczniów klas I-VIII 1 348 685,34 zł
  - b) na uczniów oddziału przedszkolnego 115 244,64 zł
  - c) na uczniów niepełnosprawnych w klasach I-VIII 64 985,74 zł
3. dotacja celowa w kwocie 39 000,00 zł na dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego;
4. dotacja w kwocie 10 000,00 zł dla stowarzyszeń na działalność wspomagającą rozwój wspólnot i społeczności lokalnych na terenie gminy Dźwierzuty;
5. dotacja celowa w kwocie 45 000,00 zł dla stowarzyszeń na tworzenie warunków, w tym organizacyjnych sprzyjających rozwojowi sportu na terenie gminy Dźwierzuty na podstawie i na zasadach określonych w uchwale Nr XIX/160/16 Rady Gminy Dźwierzuty z dnia 8 września 2016 r. w sprawie określenia warunków i trybu finansowania rozwoju sportu na terenie Gminy Dźwierzuty.

Przyjęte do budżetu na 2025 rok wydatki, uwzględniają niezbędne potrzeby finansowe na realizację zadań własnych oraz jednostek organizacyjnych podlegających gminie.

Poniżej przedstawiono projekty planów finansowych na 2025 r., przedłożone przez gminne instytucje kultury wraz z wyszczególnieniem planów działań tych jednostek.

PROJEKT PLANU FINANSOWEGO NA ROK 2025

Gminnego Ośrodka Kultury w Dźwierzutach

Przychody:

1. Dotacje z budżetu Gminy Dźwierzuty	795 001,47 zł
2. Dochody własne	15 000,00 zł
Razem	810 001,47 zł

Rozchody:

1. Zakupy materiałów i energii	131 200,00 zł
2. Usługi obce	180 846,00 zł
3. Podatki i opłaty	1 656,20 zł
4. Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	3 858,00 zł
5. Pozostałe wydatki	10 200,00 zł
6. Wynagrodzenia	387 166,48 zł
7. Pochodne od wynagrodzeń	81 579,08 zł
8. Odpis na ZFŚS	13 495,71 zł
Razem	810 001,47 zł

Kosztorys imprez, konkursów i przeglądów na rok 2025

NAZWA IMPREZY	Plan na rok 2025	WYDATKI
Karnawałowy bal WOŚP	3 000,00 zł	Pokaz ognia światelko do nieba – 1500zł Honorarium animatora – 1000zł Zakup dekoracji i upominków tematycznych - 500zł
Walentynkowy Bal dla dzieci	1 500,00 zł	Zakup upominków tematycznych na konkursy dla dzieci i przygotowanie poczęstunku
Gminne Dni Rodziny – Międzyszkolny Dzień Dziecka	3 000,00 zł	Organizowane przy współpracy ze szkołami i podmiotami z terenu gminy wydarzenie rekreacyjno-integracyjne z okazji dnia dziecka upominki, poczęstunek, napoje
Festiwal Kiszki Ziemniaczanej LIPIEC Jarmark smaku po mazursku impreza dedykowana Kołom Gospodyń Wiejskich.	25 000,00 zł	Honorarium wykonawcy – 7500zł Nagrody dla uczestników – 10 000zł Zaplecze techniczne – 5000zł Ochrona – 2500zł Jarmark smaku po mazursku/ impreza dedykowana Kołom Gospodyń Wiejskich z terenu gminy połączona z konkursem kulinarnym
Dożynki Gminne 6 WRZESIEŃ	31 000,00 zł	Nagłośnienie, scena, obsługa techniczna imprezy – 8000 zł Ochrona imprezy – 4000zł Honoraria wykonawców – 10000zł Catering dla zaproszonych gości i wykonawców 6000 zł

		Wynajem sanitariatów, barierki ochronne 3000 zł
Koncerty Organowe przy współpracy z Parafią ewangelicką w Pasymiu (lipiec-sierpień-wrzesień)	8 000,00 zł	Cykl koncertów organowych przy współpracy z Parafią Ewangelicką w Pasymiu. Koncerty odbywają się w okresie od lipca do września w Kościele Ewangelickim w Dźwierzutach. Honoraria wykonawców, usługa strojenia organów.
Złoty Bal Seniora	3 500,00 zł	Honorarium wykonawcy – 2000zł Zakup dekoracji i upominków tematycznych - 1500zł
Cykl imprez i zajęć organizowanych na świetlicy GOK "Osiedle rozkręca wakacje", "Andrzejki", , "Ferie w Świetlicy", Zajęcia wyjazdowe na świetlicach, Warsztaty rękodzielnicze, itp.	20 000,00 zł	Materiały do realizacji zajęć , warsztatów, zakup pomocy dydaktycznych, nagrody w konkursach – 7000 zł ; Ferie w świetlicy: materiały, wyjazdy, bilety, nagrody - 3000 zł ; Impreza Osiedle Rozkręca Wakacje : animatorzy, warsztaty, dmuchańce - 4000 zł ; Andrzejki w GOK - bal dla dzieci: animatorzy, fotobudka, nagrody w konkursach tematycznych – 2000zł ; Warsztaty rękodzielnicze – 4000zł .
Wakacyjny GOK w twojej świetlicy – zajęcia wyjazdowe w świetlicach wiejskich	10 000,00 zł	Cykl wyjazdowych zajęć w okresie wakacji odbywających się w świetlicach wiejskich na terenie gminy: materiały, instruktorzy, noclegi i wyżywienie, warsztaty tematyczne, wyjazdy, nagrody w konkursach - 10000zł ;
Zawody rekreacyjne organizowane pod patronatem Wójta, m. in.: Turnieje UKS Bieg na Kulce Bieg po kolei	10 000,00 zł	Zakup pucharów, medali, nagród. Turnieje UKS – 2000zł Bieg na Kulce – 4000zł Bieg po kolei – 4000zł
Imprezy tematyczne we współpracy z sołectwami	30 000,00 zł	Trzy imprezy tematyczne zorganizowane według pomysłu sołectw przy współudziale sołectw. usługi, animatorzy, ochrona, materiały dekoracyjne, nagrody w konkursach, dmuchańce, itp.
SUMA	145 000,00 zł	

PROJEKT PLANU FINANSOWEGO NA ROK 2025

Gminnej Biblioteki Publicznej w Dźwierzutach

Przychody:

1. Dotacje z budżetu Gminy Dźwierzuty	279 905,22 zł
2. Dochody własne	1 000,00 zł
Razem	280 905,22 zł

Rozchody:

1. Zakupy materiałów i energii	26 100,00 zł
2. Usługi obce	26 674,14 zł

3. Podatki i opłaty	726,70 zł
4. Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	934,00 zł
5. Pozostałe wydatki	700,00 zł
6. Wynagrodzenia	184 149,17 zł
7. Pochodne od wynagrodzeń	35 779,78 zł
8. Odpis na ZFŚS	5 841,43 zł
Razem	280 905,22 zł

Planowany program z działalności Gminnej Biblioteki Publicznej w Dźwierzutach

Główne kierunki działania i zadania, które będą realizowane w 2025 r. przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Dźwierzutach to:

- kontynuowanie współpracy z placówkami oświatowymi znajdującymi się na terenie Gminy Dźwierzuty,
- zacieśnianie współpracy z bibliotekami szkolnymi w zakresie przysposobienia czytelniczego,
- nawiązanie współpracy ze stowarzyszeniami działającymi na terenie naszej gminy poprzez włączanie się do wspólnych działań na rzecz społeczności lokalnych oraz udział w lokalnych imprez kulturalnych, takich jak:
  - Cała Polska Czyta Dzieciom,
  - Narodowe Czytanie,
- popularyzacja roczni literackich,
- współpraca ze szkołami na terenie gminy Dźwierzuty i z miejscowym Środowiskowym Domem Samopomocy,
- organizowanie wystaw tematycznych i okolicznościowych,
- kontynuowanie współpracy ze szkołami podstawowymi z terenu naszej gminy oraz organizacja imprez:
  - teatrzyk dla dzieci,
  - spotkanie autorskie,
  - spotkania Dyskusyjnego Klubu Książki,
  - organizacja wycieczek dla Klubu Emerytów,
  - cotygodniowe spotkania dzieci z książką,
  - grupy przedszkolne „Mali Odkrywcy”, „Bystrzaki”, „Tropiciele”,
  - zajęcia plastyczne dla przedszkolaków – zgodnie ze świętami
  - przypadającymi w danym miesiącu,
  - „Noc w bibliotece” i „Noc bibliotek”,

„Odjazdowy Bibliotekarz”.

Gmina nie posiada samorządowego zakładu budżetowego.

Budżet gminy na 2025 rok zamyka się kwotami:

Dochody	44 569 896,79 zł
Wydatki	46 417 236,89 zł

Deficyt budżetu planowany jest w kwocie **1 847 340,10 zł**, który zostanie pokryty:

- 1) przychodami pochodzącymi z kredytów i pożyczek w kwocie 950 241,92 zł,
- 2) wolnymi środkami, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, w kwocie 77 292,79 zł,
- 3) niewykorzystanymi środkami pieniężnymi na rachunku bieżącym budżetu, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych, w kwocie 819 805,39 zł.

Przychody budżetu planowane są w kwocie **3 015 340,10 zł**, w tym z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek 2 118 241,92 zł.

Po stronie przychodów planuje się niewykorzystane środki pieniężne na rachunku bieżącym prowadzonym do celów obsługi środków pochodzących z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych (RFIL), w wysokości 172 539,34 zł.

Planowane rozchody stanowią kwotę **1 168 000,00 zł** i obejmują spłaty rat pobranych kredytów, w tym kwota 191 130,00 zł to spłaty kredytów pobranych na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE.

Na koniec roku 2024 stan zadłużenia gminy planowany jest na kwotę 11 518 287,33 zł. W związku z planowanym zaciągnięciem kredytów i pożyczek w 2025 r. na kwotę 2 118 241,92 zł, przy uwzględnieniu spłat rat kredytów 1 168 000,00 zł, na koniec 2025 roku planowane jest zadłużenie w wysokości 12 468 529,25 zł. W kolejnych latach zadłużenie gminy przedstawia się następująco:

Spłaty rat kredytów i pożyczek na podstawie zawartych umów oraz planowanych w okresie 2025-2037

Rok	Spłaty rat kredytów i pożyczek przypadające w danym roku	Nowe kredyty i pożyczki	Kwota długu/zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek na koniec danego roku
2024	1 047 291,40		11 518 287,33
2025	1 168 000,00	2 118 241,92	12 468 529,25
2026	1 344 000,00		11 124 529,25
2027	1 344 000,00		9 780 529,25

2028	1 214 000,00		8 566 529,25
2029	984 000,00		7 582 529,25
2030	984 000,00		6 598 529,25
2031	984 000,00		5 614 529,25
2032	984 000,00		4 630 529,25
2033	984 000,00		3 646 529,25
2034	1 422 704,67		2 223 824,58
2035	1 346 439,27		877 385,31
2036	695 143,39		182 241,92
2037	182 241,92		-

Planowane wydatki bieżące nie są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5, 7 i 8, zatem dla 2025 r. relacja zrównoważonych wydatków bieżących określona w art. 242 ustawy o finansach publicznych została zachowana.

Relacje dotyczące wskaźnika spłaty zobowiązań określone zostały w art. 243 ustawy o finansach publicznych. W oparciu o sporządzony budżet gminy Dźwierzuty na 2025 r., należy stwierdzić, że zadłużenie Gminy, począwszy od 2025 r. mieści się w granicach powyższego wskaźnika.